

BGE KVIK Kari Könyvtár

Beszámoló a 2023. évről

A KVIK Kari Könyvtár szolgáltatásai fejlesztése mellett elvégezte dokumentumainak teljeskörű állományellenőrzését és az elázott külső raktár rendezését is.

Az állományellenőrzés 2023 május és december között zajlott, 107.525 db dokumentum leltározása történt meg az egyedi nyilvántartások szerint. Az ellenőrzés során felmerült hiány 100 db könyv volt, ami a szabadpolcos tárolásnak és hozzáférésnek köszönhető. A hiány mértéke bőven alatta van a rendelet által meghatározott káló szintjének.

Hallgatói számára tovább bővítette a szolgáltatásait, így növelve a használói elégedettséget:

- a könyvtárhasználati órák hibrid módon, személyes és online jelenléttel is megtartásra kerültek
- az adatbázis bemutató óráról és a hivatkozáskészítő tréningről videót tett közzé honlapján
- továbbra is segítette a témakutatást
- a 2022 végén indult „Foglalj könyvtárost” programot továbbfejlesztette, több kollégát bevonva sokkal több időpontot adva a hallgatóknak
- a szakdolgozati kurzust felvevő hallgatók számára könyvtári órákat tartott jelenléti és hibrid formában
- továbbra is működött a könyvvisszaadó láda

Herczeg Renáta Kóger Dórával, az Idegenforgalmi Szakkönyvtár könyvtárosával cikket írt „A témakutatástól a záróvizsgáig – A BGE KVIK könyvtárak szerepe az egyetemi hallgatók tanulmányainak támogatásában” címmel. A szócikk a TMT 70. évf. 4. számában jelent meg 2023 decemberében.

2020-2021 között több alkalommal is beázás sújtotta, majd szennyvíz áztatta el a könyvtár egyik külső raktárát a Klauzál téren. A beázások során régi folyóiratok és szakdolgozatok sérültek, nagy részüket ki kellett dobni, megsemmisíteni. A raktár kiürítését és a könyvtári károk számbavételét 2023-ban lehetett elkezdni, mivel a hiba elhárítása több lépcsőben zajlott és a kiszáradások között fertőtlenítő takarítást kellett rendelni. A rendezés során 374 db tékát kellett kidobni, elsősorban 1970-1995 közötti szocialista szakácsújságokat. Ugyanígy szennyvízzel elázott közel 1200 db 1993-1999 közötti szakdolgozata a hostess, falusi turizmus, háztartásökonómia szakirányú képzéseknek, melyeket meg kellett semmisíteni. Egy részük elektronikus formában is beadásra került, így lehetséges, hogy megfelelő konverzióval a Repozitóriumba feltölthető. A behasonlítás jelenleg is zajlik.

2023-ban megkezdődött a szakdolgozatok retrospektív feltöltése a BGE Repozitórium Dolgozattárába. A Dolgozattár KVIK feltöltései 2014 szeptemberétől kezdődtek. Ez az év lett a visszamenőleges feltöltés kezdőéve. A tervek szerint a munka folytatódik, így a jelenleg külső adattárolón és DVD-n tárolt dolgozatok bekerülnek a BORY-ba archiválásra.

A BGE stratégiájához kapcsolódóan a könyvtár vezetője a ViVa nagykövet, Pataki-Juhász közreműködésével workshopot szervezett a KVIK könyvtárak munkatársai számára. A workshopon ismertetésre kerültek a stratégia fő pillérjei a hozzá kapcsolódó területekkel. Kiemelt cél volt a könyvtárak támogatói szerepe és hozzájárulása a célok eléréséhez. Minden kolléga számára egyértelművé vált, hogyan, milyen kompetenciákkal tud bekapcsolódni a stratégia céljainak elérésébe.

Az év második felében több alkalommal találkoztak a Tudományos Rektorhelyettes alá tartozó szervezeti egységek munkatársai. A workshopon és csapatépítésen meghatározták, hogyan tudnak együttműködni a feladatok végzésében.

2021 októberében a BGE könyvtárainak összefogásában elkezdődött minőségfejlesztésben a könyvtár munkatársai is aktívan részt vettek több munkacsoport tagjaiként. Munkájukat több tréning és rendezvény segítette. Az egész évben zajló munka a következő évben is folytatódik, célja a minősített könyvtári cím elnyerése.

Szakmai feladatok ellátása

Könyvtári szolgáltatások minőségének biztosítása, fejlesztése

2023-tól a könyvtár szombati nyitvatartását már nem tartotta fent, melynek több oka is van. A levelező képzésen résztvevő hallgatók szombati órái online, Teams-en zajlanak, nem szükséges bejönniük az épületbe, ezért a könyvtári látogatások száma is minimálisra csökkent. Másik ok, hogy a szombati munkanapokért kiadott szabadnapok mellett nehezen biztosítható a szolgáltatások fenntartása.

A könyvtár igyekezett a helyben elérhető és online szolgáltatásait is bővíteni. Együttműködve az Idegenforgalmi Szakkönyvtárral könyvtári órákat tartott a kutatómódszertan tantárgy keretében. A jelenléti órák az Idegenforgalmi Szakkönyvtár olvasótermében zajlottak a Kari Könyvtár kollégáinak közreműködésével. Mindemellett továbbra is maradtak a Teams-en tartott könyvtári órák és hivatkozáskészítő tréningek.

Bővült a könyvtári órák témája is. A szakirodalom keresési technikák és lehetséges források mellett szó esik a helyes szakirodalom választásról, annak használatáról és hivatkozásáról is. Az így tartott órák nagyon népszerűek és a visszajelzések alapján hasznosak a hallgatók számára.

Nagyon népszerű szolgáltatássá vált az előző év őszén kezdett „Foglalj könyvtárost”, melynek keretében témakutatáshoz, hivatkozáskészítéshez kérhetnek az olvasók személyes segítséget. A honlapon elérhető online alkalmazásban ki lehet választani a témakutatás, adatbázis használat és hivatkozáskészítés témaköröket, majd helyszín, időpont és könyvtáros is választható. A hallgatónak lehetősége van a témakör előzetes pontos leírására, így jobban fel tud készülni a kolléga.

Az oktatók számára továbbra is elérhető volt a publikálások segítése, az igény szerinti témakutatás. A szakirodalmi igényeket a könyvbeszerzések mellett magyar és külföldi könyvtárközi kölcsönzéssel is igyekezett a könyvtár kielégíteni.

Képzések, továbbképzések

A könyvtár összes kollégája részt vett ebben az évben is képzéseken.

Szakmai továbbképzések:

Az OSZK Könyvtári Intézet szakmai továbbképzéseit a következő kollégák végezték el:

- Horváth Viktória: Az intézményi publikációs vagyont nyilvántartása a Magyar Tudományos Művek Tárában
- Jurcza Tünde: Kutatástámogatás könyvtári környezetben
- Balogh Dóra: Élménymarketing, marketingkommunikáció és érdekérvényesítés

BGE által indított belső képzésen szerzett tudást:

- Jurcza Tünde: Stresszkezelés és bizonytalanságtűrés
- Jurcza Tünde: Design thinking

A BGE Leadership program keretében a könyvtár vezetője 5 alkalomból álló vezetői tréningen fejlesztette kompetenciáit. A program témái:

- Vezetői identitás
- Vezetői kommunikáció
- Feladatkiadás és motiválás
- Időmenedzsment és problémamegoldás
- Nehéz helyzetek

A kollégák többsége részt vett a Grow csoport Ügyfélkommunikációs tréningjén decemberben. A tréning hasznos volt, sokat nyújtott a kollégák számára.

Könyvtári belső képzés:

Csapó Levente Bakonyi Andreával közösen belső továbbképzést tartott a KVIK könyvtárosai számára. A továbbképzés során a kollégák megismerkedtek az előfizetett és a szabadon elérhető statisztikai adatbázisok tartalmával és a keresési technikákkal. Az ismeretek segítik a szaktájékoztatót és kutatástámogatást.

Horváth Viktória részt vett az Európai Dokumentációs Központ webináriumban, ahol a data.europe.eu statisztikai és közhasznú adataival ismerkedhetett meg.

Bakonyi Andrea a következő webináriumban és konferenciákon vett részt:

- Researcher Academy – Scopus irodalom keresés
- OpenAire konferencia – COARA Nyílt Tudományos Fórum
- Focus on Open Science konferencia MTA szervezésében
- Mesterséges intelligencia – Kiberbiztonság BGE KVIK konferencia
- Szakkönyvtári Seregszemle
- EKK workshop a szakdolgozatok tárolásáról

Kutatástámogatás

A könyvtár továbbra is gondozta, ellenőrizte a Kar oktatóinak publikációit, támogatta az oktatókat a közlemények felvitelében, a pontos adatok megadásában, az idézések jelölésében.

Támogatást nyújtott a publikálás segítésében is. Egyéni konzultációk mellett előadást tartott az érdeklődő oktatók számára. Az előadáson bemutatott publikációs folyóirat táblázat, a publikálási lehetőségekről és a szerzői profilokról szóló bemutató megtalálható a Kar intranet oldalán.

Tájékoztatót tartott konzulensek számára a Turnitin plágiumkereső szoftver használatáról, szolgáltatásairól és a megfelelő alkalmazásáról. A bemutató online módon zajlott, nagy érdeklődés kísérte.

Továbbra is segíti az intézményi Repozitórium Publikációtárába a Kari publikációk feltöltését, ebben az évben elsősorban a kari szerkesztésű folyóirat cikkeit dolgozta fel.

A Moodle rendszerből a Dolgozattárba átkerülő szakdolgozatok és TDK dolgozatok bibliográfiai adatainak ellenőrzését is elvégezte, a dolgozatok megfelelő archiválásához.

Használóképzés

A Kutatásmódszertan tantárgyhoz kapcsolódóan továbbra is tartott a hallgatók számára szakirodalom keresés/adatbázis ismeret órát. A könyvtári órák elsősorban az Idegenforgalmi Szakkönyvtár olvasótermében voltak, de népszerűek az online, teams-en tartott órák is. Az első félévben az angol nyelvű könyvtári órák a Kari Könyvtár olvasótermében zajlottak, a második félévben a hallgatók számára Coospace szintéren elérhető bemutató és videó állt rendelkezésre.

Új felkérésként a szakdolgozati kurzust felvevő hallgatók számára könyvtári órák kerültek megrendezésre jelenléti és hibrid formában. A tanszékekkel együttműködve bemutatóra kerültek a szakirodalom keresés módszerei és azok felhasználása. Az előadások magyar és angol nyelven zajlottak.

A könyvtár egyik állomása volt a rendkívül népszerű Orientációs Napoknak. Az elsőéveseknek tartott bemutató napon a könyvtár ismertette a nyomtatott és online elérhető tartalmakat, a különböző szolgáltatásokat. A bemutatókon 454 fő vett részt.

Továbbra is népszerűek a hivatkozás tréningek, melyek jelenléti és online formában kerülnek megrendezésre.

Kulturális rendezvények

A könyvtár továbbra is megrendezte a „Táblacsokis kvíz” játékokat, egyre növekvő sikerrel. 7 darab kvíz került fel a honlapra magyar és angol nyelven, amit 265 fő töltött ki.

Február – május között került megrendezésre a Petőfi200 rendezvénysorozat, megemlékezésül Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára. A programsorozaton a következő rendezvények voltak:

- Szlogó pályázat a programsorozat szlogenjének és logójának megtervezésére
- Táblacsokis kvíz Petőfi Sándorhoz kapcsolódóan
- Teasarok és kokárda készítés március 15-e előtt
- Fordítói pályázat, versfordítás külföldi hallgatók közreműködésével
- Alkotói pályázat, melyre elsősorban saját verseket adtak be a jelentkezők
- Petőfi majálisa – zárórendezvény: a pályázatok bemutatása, eredményhirdetés mellett Kahoot játékon is részt vehettek a jelenlévők, majd a rendezvény koncerttel zárult.

A programsorozat megrendezéséhez külön költségvetési keretet kapott a könyvtár, de ennek felhasználása nehézségekkel indult, idő kellett még az elkölthető pénz a megfelelő költségvetési

irodákhoz került. Végül gazdag, sikeres program alakult ki, megfelelő előadásokkal, díjakkal és a hozzátartozó kampánnyal.

A könyvtár részt vett az Egyetem által szervezett #mutiholdolgozol projektben. A rendezvény lényege, hogy a munkatársak gyermekei számára bemutassuk, hol, mit, hogyan csinálunk a munkahelyünkön. A teljes összefogással megvalósult programban részt vettek a könyvtárak is. A KVIK Kari Könyvtárban kvízek, játékos vetélkedők mellett megismerhették a belső tereket, munkafolyamatokat és a legérdekesebb dokumentumokat.

A könyvtár állományának alakulása

A könyvtár könyvállományának gyarapodása csökkent az előző évhez képest (közel 15%). A könyvek harmada történt vásárlással, a többi ajándékként, támogatásként került a könyvtárba.

A beszerzés módját tekintve a gyarapodás összetétele a következő:

Vétel:	121 db
Ajándék:	148 db
Kötelesepéldány:	80 db
Összesen:	349 db

Friss kötelező és szakirodalmat elsősorban vétel útján sikerült beszerezni. Az Országos Széchényi Könyvtártól kapott kötelesepéldányok túlnyomó része gasztronómiai és vendéglátás témakörű.

Jelentős ebben az évben is az ajándék könyvek száma, amiből kiemelendő Kiripolszki István séf, gasztronómiai szakember felajánlása. 27 gasztronómiai könyvet és több évfolyam angol, olasz, francia és magyar gasztronómiai magazint ajándékozott a könyvtárnak. A művek a Különgyűjteményt gazdagították.

Tovább folytatódott a tanulmánygyűjtemények analitikus feltárása a jobb kereshetőség érdekében. Ebben az évben 156 analitika került feldolgozásra.

Az előfizetett folyóiratok száma közel 8%-kal csökkent az előző évihez képest. Ennek oka, hogy ebben az évben megszűnt, vagy ingyenesen, online elérhetővé vált néhány folyóirat. Az online előfizetett folyóiratok is feldolgozásra kerülnek a katalógusban. 2023-ban 2120 cikk került a katalógusba tárgyszavazva, ahol lehetőség van rá, az online elérés biztosításával.

Május és december között zajlott a könyvtár teljes állományára kiterjedő dokumentumleltár. Az ellenőrzés során 107.525 db dokumentum leltározása történt meg, a felmerült hiány 100 db. könyv volt, ami a szabadpolcos tárolásnak és hozzáférésnek köszönhető. A hiány mértéke bőven alatta van a rendelet által meghatározott káló szintjének. A leltározási ütemtervben eredetileg foglalt időtartamot több okból nem tudta tartani a könyvtár: a nyári státuszelvönás miatt a tervezett ütemezést módosítani kellett és nem volt megfelelő az együttműködés a könyvtári rendszer supportjával sem. Ennek köszönhetően a teljes leltár csak december közepén került lezárásra. A hiány a fenntartó által elfogadásra került, kivezetése megtörtént a dokumentum állományból.

Tavasszal és kora nyár folyamán megtörtént a csőtörés miatt elázott és szennyvízzel elöntött külső raktár kárainak tételes felmérése és az érintett dokumentumok elszállítása, megsemmisítése. A raktár kiürítését csak 2023-ban lehetett elkezdni, mivel a hiba elhárítása több lépcsőben zajlott és a kiszáradások között fertőtlenítő takarításokat kellett rendelni. A rendezés során 374 db tékát kellett

kidobni, elsősorban 1970-1995 közötti szocialista szakácsújságokat. Ugyanígy szennyvízzel elázott közel 1200 db 1993-1999 közötti szakdolgozata a hostess, falusi turizmus, háztartásökonómia szakirányú képzéseknek, melyeket meg kellett semmisíteni. Egy részük elektronikus formában is beadásra került, így lehetséges, hogy megfelelő konverzióval a Repozitóriumba a későbbiekben feltölthetők. A behasonlítás jelenleg is zajlik.

A raktárak mennyiségi mentesítésére elkezdődött a nyomtatott és elektronikus formában is meglévő szakdolgozatok, projektmunkák behasonlítása. A megfelelő formátumú elektronikus dolgozatok folyamatosan feltöltésre kerülnek a Dolgozattárba. 2023-ban 96 dolgozat feltöltésére került sor.

A könyvtárban levő papír alapú dokumentumok mellett fontos az online elérhető előfizetett és nyílt hozzáférésű tartalmak ajánlása, népszerűsítése. A honlapon való közvetett megjelenítés mellett, ahol van rá lehetőség, a könyvtári katalógusban is szerepelnek a művek.

Könyvtárhasználat – szolgáltatások

Beiratkozás, könyvtárlátogatás

2023-ban a beiratkozott olvasók száma kicsit több, mint 3%-kal csökkent az előző évihez képest, ugyanakkor több mint 6%-kal nőtt az újonnan beiratkozottak száma, ami remélhetőleg növekedést jelenthet a következő években. A kölcsönzött dokumentumok száma majdnem 9%-kal csökkent, aminek elsődleges magyarázata, hogy a hallgatók egyre ügyesebben használják a VPN szolgáltatásokat, ha van rá mód, a tanuláshoz az elérhető e-bookokat részesítik előnyben. A személyes használat 12,4 %-kal esett vissza, aminek fő oka a szombati bezárás és az állományeltár miatti nagyobb nyári szünet. A statisztikai mutatók visszaesése ellenére egyre több a teljes témakutatást, személyes konzultációt igénylő hallgatók száma.

	2022	2023
Regisztrált használó	1860 fő	1797 fő
Személyes használat	30675 fő	26884 fő
Kölcsönzések száma	6815 db	6223 db

2023-tól a használóképzés könyvtári órái a jobb helykihasználás miatt az Idegenforgalmi Szakkönyvtár belső olvasótermében zajlanak, csak az első félév angol nyelvű órái voltak a Kari Könyvtár olvasótermében. Az órák külsős helyszínen való tartása biztosítja a hallgatók számára az Olvasóterem folyamatos nyitvatartását, az órákra való nyugodt felkészülést. Ugyanakkor a jelenléti könyvtári órák hiánya a könyvtár személyes használatának statisztikáját csökkenti.

Kölcsönzés, dokumentumszolgáltatás, könyvtárközi kölcsönzés

A hallgatók, kutatók elsődlegesen az online elérhető tartalmakat keresték. Ennek köszönhető, hogy a kölcsönzések száma kicsit több, mint 6%-kal esett vissza. Ugyanakkor jellemző volt a témakutatás, amihez gyakran kérték a könyvtáros segítségét. A személyes használatot erősítették a könyvtárhasználati órák, melyekre nagy volt az érdeklődés.

Nagyon népszerű a hallgatók körében a „Foglalj könyvtárost” szolgáltatás, a 2023-as évben a jelentkezések száma meghaladta a 200-at. A könyvtári honlapon időpontok foglalhatók, témára, időpontra és helyszínre szűkítve. Az ily módon lefoglalt könyvtáros előre felkészül a hallgatóval való konzultációra, majd általában ½-1 órát foglalkozik vele. Az olvasók igénylik a személyes segítséget, ez látható a foglalások nagy számán is. A meghirdetett időpontok nagyon gyorsan betelnek, még az oktatási szünetekben is.

A könyvtárközi kölcsönzés száma 4%-kal nőtt az előző évhez képest. A teljesített és tőlünk kért igények száma is emelkedett, a tőlünk kért dokumentumok nagyobb mértékben. A más könyvtárakhoz küldött igények jelentős része elsősorban az oktatói igényeknek volt köszönhető, sokan kérték kutatói munkájukhoz a könyvtár segítségét, amit több esetben csak könyvtárközi kéréssel tudott teljesíteni.

Honlap, OPAC, online szolgáltatások

A könyvtár honlapján, Facebook oldalán és a BGE kari oldalán is folyamatosan hírt adott az aktuális szolgáltatásokról, segítette a felhasználók információhoz jutását. A honlapon elérhető tartalmak mellett jellemző volt az OPAC használata a hozzátartozó funkciókkal, elsősorban az előjegyzés, hosszabbítás, foglalás volt népszerű. Az OPAC új szolgáltatásaként elérhető az „Új beszerzések” menü, ami tartalmazza a könyvtárba beérkezett és feldolgozott könyveket és a szakfolyóiratok cikkeit.

A könyvtári honlapon továbbra is népszerű szolgáltatás a „Foglalj könyvtárost”, ami témakutatás, adatbázis használat és hivatkozáskészítés témakörökben, adott helyszínen és időpontban a kiválasztott könyvtáros segítségével segítette a beiratkozott olvasó kutatómunkáját.

A szaktájékoztató során bemutatásra kerültek az előfizetett és a szabadon elérhető adatbázisok is. A kollégák minden esetben felhívták a figyelmet a hivatkozás fontosságára, segítették a Harvard módszer alkalmazását, a VPN hozzáférést.

Infrastruktúra

Az év során a munkatársak laptopot kaptak a hatékonyabb munkavégzéshez. A pultban továbbra is a munkaállomások használatosak a zökkenőmentes szolgáltatás érdekében.

Sajnos továbbra sem történt meg a könyvtár olvasói számítógépeinek újra cserélése, remélhetőleg a beruházás 2024-ban megtörténik. Szerencsés, hogy a WiFi jel a könyvtár területén elérhető, így a hallgatók az Olvasóteremben tudják használni saját eszközeiket.

Humánerőforrás

2023 szeptemberében tartós betegállomány után kezdte újra a munkát Márton Zoltán. Feladatköre megváltozott, az MTMT támogatás és a folyóiratok szakcikkeinek feldolgozása tartozik hozzá a továbbiakban. Mindemellett továbbra is részt vállal a témafigyelésben, szolgáltat az oktatók, kutatók számára.

2023 október végén tért vissza Brakszatoriszné Jankó Tímea a szülési szabadságról. Tímea ebben az évben 6 órás munkakört tölt be, elsősorban szaktájékoztató munkakörben. A két frissen visszatért kolléga munkáját Meleg Gizella, nyugdíjas munkatárs segítette félállásban.

Az első félévben Márton Zoltán és Brakszatoriszné Jankó Tímea helyettesítésének megoldását segítette Hosszú Dalma ELTE szakmai gyakorlatos hallgató heti 20 órában.

2023 augusztusától Horváth Viktória már nem a Kari Könyvtárban dolgozik, státuszát nem lehetett betölteni, így helyére nem került új munkatárs.

A munkatársak helyettesítése, pótlása a munkakörök, feladatok átrendezését vonta maga után. Sok esetben közös szakmai munka alakult ki az Idegenforgalmi Szakkönyvtárral. A munkakörök és feladatok megosztásához a két könyvtár munkatársai workshopot tartottak, ahol kialakultak és rögzítésre kerültek a könyvtári munkafolyamatok. Ennek alapján elkészültek a kollégák részletes munkaköri utasításai. Ez a munka hasznosítható volt a könyvtári hálózat minőségfejlesztési projektjében is.

Gazdálkodás

2023-ban a könyv beszerzés jelentős része ajándék vagy kötelespéldánynak köszönhető. A folyóiratok száma ugyan csökkent az előző évihez képest, de az árak emelkedése miatt a ráfordított összeg több mint 30%-kal nőtt.

Beruházás a könyvtárban 2023-ban nem történt.

A Könyvtár saját bevétele jelentősen nem nőtt az előző évihez képest, csak összetétele változott. Az Egyetem hallgatói számára ingyenessé vált a beiratkozás, így a beiratkozási díj minimálisra csökkent. Helyette számottevően nőtt a nyomtatás/fénymásolás díja és kisebb mértékben a késedelmi díjából befolyó összeg. A saját bevétel éves értéke 557.910 Ft volt.

Nehézségek

A Könyvtár 2023-ban szeretne volna új gépekre cserélni az olvasóterem hallgatói számítógépeit, sajnos ez a beruházás még várat magára. A mostani, több mint 10 éves gépekkel több program is nehezen működik. A minőségi szolgáltatás nyújtásához remélhetőleg 2024-ben megtörténik a gépcsere.

Budapest, 2024. február 7.

Bakonyi Andrea
könyvtárvezető